

Γιώτα Κριλή: Ο τελευταίος γεωργός

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Μέρος 21ο

Τα επόμενα τρία χρόνια δεν κατάφερε ο Ηρακλής με την οικογένειά του να επισκεφτούν το Αηδονοχώρι τη Λαμπρή μολονότι που γκρινιάζαν τα παιδιά. Όσο μεγάλωνε η δουλειά στο μοδιστράδικο της Ερμιόνης, τόσο μεγάλωναν και οι έγνοιες της. Και όσο μεγάλωνε η Αθήνα, τόσο μεγάλωναν και τα προβλήματά της. Ο Ηρακλής γινόταν μάρτυρας διάφορων εκρηκτικών πολιτικών συζητήσεων που γίνονταν στο καφενείο και ανησυχούσε. «Θα εκραγεί τούτη η πόλη και θα μας κάψει ούλους», έλεγε μέσα του. Είχε πέσει η κυβέρνηση του Θεοτόκη και είχε αναλάβει ο Ράλλης. Ο δάσκαλος του χωριού ο Ελεφάντης τους έφερνε νέα και φιλήματα από τους δικούς τους στις θερινές σχολικές διακοπές και τον φιλοξενούσαν όσο έμενε στην Αθήνα.

Εκείνο το καλοκαίρι έτυχε να ταξιδέψει με το απογευματινό τρένο και να φτάσει βράδυ. Χτύπησε την πόρτα και του άνοιξε ο καπετάν Ροκάκης.

– Καλησπέρα, κυρ-Δάσκαλε, καλωσόρισες, είπε και χαιρετήθηκαν. Του έκανε νόημα να αφήσει τα πράγματα και να περιμένει στην είσοδο.

Μπήκε στο σαλόνι από όπου ακούγονταν ψιθυριστές ανδρικές φωνές. Επέστρεψε έπειτα από λίγα λεπτά χαμογελαστός, λέγοντας:

– Με το συμπάθιο, κυρ-δάσκαλε. Έχουν τα παιδιά συνάντηση με τους φίλους τους. Όμως σε θεωρούμε δικό μας άνθρωπο. Πέρασε μέσα να σε συστήσω στην παρέα.

Μπαίνοντας μέσα, αντίκρισε μια ομάδα αξιωματικών με διάφορα εμβλήματα στους ώμους και στα μανίκια. Ο Μανόλης με το Λευτέρη τον υποδέχτηκαν φιλώντας τον σταυρωτά και τον σύστησαν στην παρέα τους λέγοντας: «Ο φίλος μας ο δάσκαλος Ελεφάντης, πατριώτης του Ηρακλή και ξάδερφος του Αλέξανδρου Παπαναστασίου, που δημιούργησε πρόσφατα την «Κοινωνιολογική Εταιρεία».

– Να χαιρεσαι τον ξάδερφο, κυρ-δάσκαλε. Είναι γνήσιος δημοκράτης. Έχει οράματα για το μέλλον της χώρας μας, σχολίασε ένας γκριζομάλλης.

– Εμείς θα σας καληνυχτίσουμε, είπε ο Λευτέρης και σηκώθηκε. Έχουμε κάποιο ραντεβού στη σχολή.

Διάλυσε η παρέα και ο καπετάν Ροκάκης με το δάσκαλο μπήκαν στην τραπεζαρία.

– Τι μας έφερες; φώναξε η Μαρία.

– Θεριστιάτικα αγλάδια και άλλα καλούδια, είπε ο δάσκαλος δείχνοντας το καλάθι και το σακούλι.

Η Νικολέτα έφερε ένα φαλίδι και έκοψε τα ράμματα ανοίγοντάς τα. Μεμιάς ξεχύθηκαν ευωδιές από ρίγανη και χαμομήλι. Η γιαγιά βοήθησε να τακτοποιηθούν τα πράγματα, τα αγλάδια σε πανέρι, το τυρί και η μυζήθρα στο φανάρι, το χαμομήλι και η ρίγανη σε λεκάνη. Η Μαρία και ο Σωκράτης ρωτούσαν για τις προβατίνες τους, η Νικολέτα για τους δικούς της.

Πάνω στην κουβέντα ήρθε και ο Ηρακλής. Αγκάλιασε το δάσκαλο και σταυροφιλήθηκαν.

– Σε περιμέναμε. Τι χαμπάρια;

– Όλα καλά.

Κάθισαν γύρω στο τραπέζι και η Νικολέτα με την Ερμιόνη σέρβιραν τα φαγητά. Το βλέμμα του δάσκαλου έπεφτε συχνά στη Νικολέτα. Εκείνο το αδύνατο κοριτσάκι είχε μεταμορφωθεί σε μια όμορφη κοπέλα. Ο Σωκράτης είπε το *Πάτερ ημών* και άρχισαν να τρώνε.

– Μπαμπά, θα πάμε στο χωριό το δεκαπενταύγουστο; ρώτησε η Μαρία.

– Μακάρι να 'ναι καλά τα πράγματα και να πάμε.

Ο δάσκαλος τους είπε ότι ο Μαστροπάν με τη Διαμάντω απόχτησαν και δεύτερο παιδί και κείνος έγινε ανάδοχος για πρώτη φορά. Το βάφτισε στο πανηγύρι και του έβαλε το δικό του όνομα, Στυλιανό. Επίσης ο Γιαννάκος με την Ελένη είχαν ήδη δύο παιδιά.

– Να σου ζήσει ο νεοφώτιστος, κυρ-δάσκαλε, ευχήθηκε ο καπετάν Ροκάκης.

Η Νικολέτα σέρβιρε τα θεριστιάτικα αγλάδια. Έπειτα από λίγο, η Ερμιόνη έστειλε τα παιδιά για ύπνο. Ο δάσκαλος έδωσε ένα γράμμα στον Ηρακλή από τον αδερφό του το Γιώργη. Του ζητούσε να πάρει τη Σταυρούλα στην Αθήνα γιατί αντιμετώπιζε πρόβλημα στο χωριό και ότι ο δάσκαλος θα τον ενημέρωνε.

– Τι συμβαίνει;

– Θα σας εξηγήσω, αλλά καλύτερα να είμαστε μόνοι μας.

Έφυγαν όλοι και μόνο η Ερμιόνη έμεινε στη θέση της.

– Πρόκειται περί προξενιού και ο ενδιαφερόμενος γαμπρός είναι ο Βαγγέλης, ο εγγονός του Βούργια. Ο αδερφός σου έγινε έξω φρενών. Όμως η Σταυρούλα, που τα έχει ήδη φτιάξει με το Βαγγέλη στα κρυφά, είναι απαρηγόρητη και φοβερίζει ότι αν δεν τον πάρει θα πέσει σε πηγάδι να πνιγεί. Ο Ηρακλής έμεινε άναυδος. Έπειτα από λίγο είπε εκνευρισμένος:

– Θα πάω να την φέρω.

– Συγγνώμη, δεν θέλω να μπαίνω στα οικογενειακά σας, όμως θα πάει άδικα ο κόπος σου. Ο λόγος που σου έφερα το γράμμα είναι που με κανέναν τρόπο δεν δέχτηκε η Σταυρούλα να έρθει μαζί μου.

– Είναι απαράδεκτη αυτή η κατάσταση. Ο εγγονός του φονιά να πάρει γυναίκα δικιά μας κόρη; Να την ξεκάνει όπως τη Μαρούλα; Τι λες εσύ, Ερμιόνη;

– Μου θυμίζει τη δική μας ιστορία. Ο πατέρας μου δεν σε ήθελε και πατρειυθήκαμε κρυφά. Η Σταυρούλα είναι πεισματάρα. Θα έχουμε κακά ξεμπερδέματα.

– Δεν θα της περάσει. Θα πάω να την φέρω με το στανιό.

– Η βία δεν λύνει προβλήματα. Να το σκεφτείτε πριν αποφασίσετε, συνέστησε ο δάσκαλος. Είμαι τέσσερα χρόνια στο χωριό και τους έχω μάθει από την καλή τους Αηδονοχωρίτες. Ο Βαγγέλης δεν έχει καμιά σχέση με το Βούργια. Είναι συνετός, έντιμος και έχει κερδίσει την εκτίμηση όλων των χωρικών. Ακόμη και των δικών σου.

– Ηρακλή, μη συγκρίνεις τη Σταυρούλα με τη Μαρούλα. Εκείνη δεν είχε επιλογή, ενώ ετούτη αποφασίζει και διαλέγει, πρόσθεσε η Ερμιόνη.

– Είναι μικρή για να παίρνει σωστές αποφάσεις. Πρέπει να κατέβω στο χωριό. Έχω ρεπό την ερχόμενη Τετάρτη και αν δεν έχει αλλάξει η κατάσταση θα πάω αυθημερόν.

– Τι εννοείς;

– Δάσκαλε, υπάρχει μεγάλος λαϊκός αναβρασμός τους τελευταίους μήνες. Γίνεται κίνηση και μέσα στο στρατό. Τον Απρίλη κατέβηκαν στη βουλή 260 υπαξιωματικοί ζητώντας αναγνώριση των προβλημάτων τους. Δυστυχώς το υπόμνημά τους ρίχτηκε στο καλάθι των αχρήστων. Ψιθυρίζονται πολλά για εξεγέρσεις και για κινήματα με στόχο την ανατροπή του καθεστώτος.

– Μακάρι. Πρέπει ν' αλλάξει η κατάσταση.

– Θα μείνεις πολύ;

– Όχι. Πρέπει να περάσω από το γραφείο του ξάδερφου. Είχε κατέβει στο Λεβίδι πρόσφατα σ' έναν συγγενικό γάμο και γνωριστήκαμε. Μου πρότεινε να γίνω γραμματέας του, όμως εγώ έχω αποστολή το δασκαλίκι.

– Ο Παπαναστασίου στέκει πολύ ψηλά. Αξίζει τον κόπο να είσαι δίπλα του, είπε ο Ηρακλής και τον καληνυχτίσε.

– Καληνύχτα, κυρ-δάσκαλε, η Νικολέτα σου έχει ετοιμάσει το δωμάτιο, είπε η Ερμιόνη.

*

Ένα χρόνο έμεινε στην Αθήνα η Σταυρούλα και έμαθε τη ραπτική. Όταν επισκέφτηκαν το χωριό και αποφάσισε να μείνει, η Ερμιόνη της χάρισε την παλιά της ραπτομηχανή. Εκτοτε ασχολούνταν και με το ράψιμο. Ήταν όμορφη, τσαχπίνια και καπάτσα. Είχε βάλει στο μάτι τον ομορφονιό το Βαγγέλη που σαν έκανε ιππασία με το Ρήγα του, αγκομαχούσε η γη στο πέρασμά του και αναστέναζαν οι κοπελιές. Τις Κυριακές, τον αγνάντευε από το γυναικωνίτη στο αριστερό φαλτήρι και ράγιζε η καρδιά της. Εκείνος, ταπεινωμένος από τη συμπεριφορά του παππούλη του και από τη διαπόμπευση της μάνας του, απόστρεψε το βλέμμα του άμα συναντούσε γυναίκα. Όμως έτυχε να είναι ανήμπορη η μάνα της Σταυρούλας και την έστειλε να πάει τη φοράδα στο βαρβάτο άλογο. Έπιασε κουβέντα με το Βαγγέλη και του πρότεινε, αντί να του δώσουν τις πέντε οκάδες σιτάρι για το ζευγάρι της φοράδας με το άλογο, να του ράψει μια πουκαμίσια. Τα μαύρα αστραφτερά της μάτια τον σαγήνεψαν και συναινούσε μαζί της χαμογελώντας. Του μέτρησε το ύψος και το φάρδος για την πουκαμίσια και η τρεμάμενη επαφή της τον αναστάτωσε. Και η μάνα του η Αργύραινα έκανε παραπάνιες μετάνοιες μπροστά στο εικόνισμα της Μεγαλόχαρης εκλιπαρώντας να συμπεθεριάσει με τον πρόεδρο. Ο δε πρόεδρος ο πατέρας έγινε έξω φρενών και ξέσπασε την οργή του πάνω στην ομορφοραμμένη πουκαμίσια. Την κουρέλιασε και την πέταξε στα μούτρα της Σταυρούλας φοβερίζοντας: «Έτσι θα κάνω και σένα αν δεν βάλεις μυαλό».

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή